

VAN DEN ARBEID VOOR GODS KONINKRIJK

Zichzelf gegeven door J. M. W.—W.

Koosje vond het nu niet erg meer, om naar 't atelier te gaan. Nee, erg vond ze 't niet meer. En ze lachte nu om 't gevoel van de eerste dagen daar: dat ze zichzelf verloor onder 't roezemoezig gesnap en geratel van al de andere meisjes.

Soms, als één van die anderen een grap vertelde, deelde ze nu ook wel mee in de algemeene vroolijkheid, niet opzettelijk-luidruchtig, doch stil, als voor zichzelf heen. En dat stille lachje was als een zonnetje, dat haar wat al te ernstig gezichtje verjongde.

Een enkele maal ook vertelde ze hun zelve wat, wanneer ze op haar weg van de buitenwijk, waar ze woonde, naar 't atelier in de binnenstad iets ontmoet had, dat haar aandacht trof. Ze gaf het dan weer, niet met tusschenwerpsels van „och meid, moet je hooren,” of „ik lach me ziek,” en dergelijke, waarmee de anderen hun verhaaltjes trachten te illustreeren, doch met een levendige aanschouwelijkheid, die vanzelf trok, en die ze wel een beetje had overgenomen uit haar zoo geliefde boeken. De eerste maal werden door 't feit op zichzelf, dat Koosje uit den hoek kwam, de anderen zoo gefraspeerd, dat hun geconcentreerde aandacht Koosje zelfs even verwarde. Doch later, toen ze er aan gewoon waren, dat Koos soms ineens voor 't voetlicht trad, was het vooral haar manier van de dingen te doen zien die haar altijd wel een kringetje toehoorders verwierf, die met een: „Sst! Hoor je dan niet dat Koos vertelt?” de ongewenschte en luide inmenging der overigen afweerden.

Een enkele maal was 't zelfs gebeurd dat mevrouw-zelf met een welwillend: „Toe, Koosje, weet jij es niks te zeggen?” aan 't al te levendige geratel van een der meisjes een einde maakte. Want mevrouw, al was ze voor haar vijftig jaar vief en vroolijk, duldde geen moppen die zelfs maar 't kantje raakten, en wist met een beslist, schoon niet onvriendelijk: „meisjes, aandacht bij je werk als je blijft,” een eind te maken aan gesprekken, die haar niet leken.

Zoo kwam het dat Koosje, 't droomstertje, dat naar 't atelier was gegaan omdat ze begreep op die manier moeder 't leven gemakkelijker te kunnen maken, maar dat tegen dit jaar had opgezien als tegen een niet te overwinnen moeilijkheid, het er per slot van rekening aardig vinden kon.

Maar geheel zichzelf was ze toch alleen thuis, of op haar eenzame wandelingen op nog stiller wegen dan hun stille buurt.

Thuis, als 's avonds, bij 't lamplicht, ze gedrieën zaten: moeder, Truida en zij. Truida schriften corrigeerend of een les nakijkend voor den volgenden

dag, en af en toe ook wel handwerkend of, even als moeder en zij vaak: naaiend. Moeder zorgde voor de garderobe van haar drietjes, voor zoover 't heeldhouden betrof; zij maakte wat er nieuws noodig was en wanneer moeder merkte dat ze zich te veel inspannen ging, gaf die Truida een wenk van te helpen. En dikwijls ook, omdat ze zuinig waren op hun kleeren, en de verdiensten niet telkens weer 't aanschaffen van iets nieuws toelieten, had ze een deel van den avond vrij om te lezen. En over wat dan tot haar kwam, droomde ze na, 's avonds op haar kamertje, en ook nog wel op haar weg naar en van 't atelier, al wist ze na zoo'n leesavond al wel moeders waarschuwing, vóór ze ging: „Kind, kijk toch vooral goed uit en loop niet te droomen!”

Goeie moeder! Och als ze thuis zat te werken, eenvoudiger en daarom minder inspannende arbeid dan op 't atelier, gebeurde 't wel dat haar gedachten wegzwierven, ver weg buiten de vier beschuttende kamermuren. Als ze dan vergat haar thee uit te drinken, of, meegenomen door haar fantasieën, tenslotte 't werk rusten liet, riep moeder haar wakker met een half schertsend, half waarschuwend: „droomstertje”. Maar in moeders plagerij was nooit iets, dat wondde; ze hielp je alleen niet te vergeten de dingen, die je doen moest uit plicht.

Koosje ging met Truida naar de meisjesvereniging. Truida had haar mee daarheen genomen. „'t Is heusch niet goed voor haar, altijd zoo alleen te zijn en maar stilletjes voort te droomen. 't Wordt zachtjesaan tijd voor haar om wakker te worden,” had zij, de veel practischer aangelegde, tegen moeder gezegd. En moeder had het goedgevonden, al zei ze, fijntjes-glimlachend: „misschien is ze méér wakker, dan wij denken.”

Koosje ging wel graag. 't Nuchter-uiteenzetten van heel diepe waarheden, dat ze er soms aanhoorde, contrasteerde wel eens heel sterk met de manier, waarop zij de dingen aanvoelde, maar ze hield ervan de meisjes in hun gedragingen te vergelijken met haar boekenheldinnen. Ze werd er een ietsje critischer door ten opzichte van haar lectuur en won aan menschenkennis.

Als 't haar beurt was leverde ze een onderwerp; omdat ze nog nooit Gewijde Geschiedenis had getroffen, waarbij haar gave van beschrijven aan 't licht zou zijn getreden, doch tweemaal een maatschappelijk onderwerp en eens een wat dorre periode uit de kerkgeschiedenis, vonden de meesten haar een stil lid. Aan de bespreking nam ze zelden deel; ze moest de dingen van rondom bezien, voor ze er een oordeel over had, en eer ze zoover was, verklaarde de presidente de besprekingen voor geëindigd.

Zichzelf gegeven

Toen, op een avond, werd er gepraat over letterkunde. Of eigenlijk: er werd gevraagd, of ze daar wel aan doen zouden. Hoe moest je dat nou eigenlijk aanvatten? En wat had je er aan?

Koosje luisterde verwonderd. Maar bij die laatste vraag doorvoelde ze weer 't stille geluk, dat haar doorhuiverd had bij 't lezen van een heel mooi vers; hoorde ze zichzelf weer herzeggen, in rein genot, de mooie zinnen, die door hun gedragen rythme haar getroffen hadden; vond ze terug de soms troostende, soms verheffende gedachten, die haar geholpen hadden zich rein te houden van de besmetting, die ook in haar wereldje dreigde te vlekken wie niet wachtte en bad....

En ineens voelde ze die anderen, die niets van dit alles ooit gezien en gevoeld hadden als veel armer dan zij.

O, indien ze slechts eens hen kon doen zien en genieten!

Rondom was de discussie voortgegaan, zonder dat ze al wat er gezegd werd had gevolgd.

Doch ineens hoorde ze de presidente zeggen: „Laten we 't dan een keer probeeren. Voldoet het niet, dan kunnen we 't bij die ééne maal laten. Wie wil dus tegen de volgende maand een boek bespreken?”

't Leek Koosje een antwoord op haar verzuchting!

Zonder er verder bij te denken vroeg ze: „Mag ik het soms doen?” En, voelend dat dit ongewone een verklaring eischte, voegde ze er wat schuchter bij: „Ik lees heel graag.”

De presidente, juist omdat het een proefneming gold, keek even weifelend naar Truida. Doch die knikte geruststellend, en toen klonk 't besluit: „Als niemand er tegen is, dan nemen we Koosjes aanbod aan.”

Blij, als was haar een gunst geschonken, ging Koosje dien avond naar huis.

Pas later zag ze de moeilijkheden. Want toen begreep ze: ze zou, wilde ze haar taak goed verrichten, zichzelf moeten geven; moeten doen voelen en zien wat er zong en jubelde en schreide in haar eigen ziel, wanneer de kunstenaar die bespeelde als een fijn-besnaard instrument. En dat zij, de beschroomde, de geslotene!

Maar dan voelde ze opnieuw de armoede van die anderen, die nooit dit genoten hadden, en dan wist ze: het moest. Ze moest probeeren ook hun leven te verrijken, door hen contact te doen krijgen met het schoone.

En toen die avond kwam, gaf Koosje slechts een zeer vluchtige levensschets van de door haar gekozen auteur. En ze zei maar in heel weinig woorden zooveel van den gang van van 't boek als noodig

was, om begrepen te worden. Doch ze las voor, immer weer las ze voor die gedeelten, die haar 't meest getroffen had. En zooals ze las werd het taal-muziek, die ontroerde, ook wie tot dusver ongevoelig geweest waren. Want ze voelden nu de ziel van 't boek, omdat Koosje in haar lezen gaf de ontroering van haar eigen ziel.

Toen ze, een beetje vermoeid, zweeg, en wat schuw terug schikte in haar hoekje, ineens nu weer wetend dat ze anderen had doen zien wat tot nu toe haar eigen heilig eigendom was geweest, bereikte haar een warm dankwoord van de presidente.

Doch wanneer ze later terugdacht aan dezen avond, was het niet dat, doch meer het terugvoelen van de stille aandacht, die ze onder haar voorlezen rondom zich had voelen groeien, waardoor ze wist, dat ze zich niet vergeefs gegeven had.

J. M. W.—W.

.....
GELIJK EEN KIND!

Gelijk een kind in stille smart
naar moederliefde vraagt
O, dat ook zoo ons droevig hart
naar hooger liefde jaagt.

Gelijk een kind in 't diepe leed
zich klemt aan moeder vast,
Ja, dat ook zoo ons harte deed:
tot God ging met z'n last.

Gelijk een kind z'n groot verdriet
stil uitsnikt, dicht bij Moe,
Ach, waarom gaat zoo 't harte niet
naar God, zijn Vader, toe?

Gelijk zich klemt aan moeders borst
het kind in stillen vree,
Dat zoo vertrouwend stijg' tot God
Des harten vreugd' en wee...

T.